

Муниципаль дөйөм белем биреү бюджет учреждениесы

Бекетов төп дөйөм белем биреү мәктәбе

Каралды

Килешелде

Раслайым

МБ ултырышында

Укытыу эштәре буйынса

мәктәп директоры:

протокол № 1

директор урынбасары

--- Е.В.Маркелова.

«28» 08 2015 йыл

В.С. Гусева

«31» 08 2015 йыл

А.В.Матвеева.

«31» 08 2015 йыл

2015-2016 укыу йылына

3 класс өсөн башкорт (дәүләт) теленән

эш программаһы

Төзөнө:

башкорт теле укытыусыһы

Йөнешева Зөбәйзә Әбүзәр кызы.

Бекетов ауылы

Аңлатма языу

Укытыу рус телендә алып барылған мәктәптәрзең 3 – сө класы өсөн башкорт (дәүләт) теленән эш программаһы.

Дәреслек: Толombaев Х.А., Дәүләтшина М.С. Башкорт теле: Укытыу рус телендә алып барылған мәктәптәрзең 3 - сө класы укыусылары өсөн дәреслек. - Өфө: 2012.

Укытыуының тел буйынса укыу-укытыу методик комплекты:

Башкорт теленән изложение текстары йыйынтығы. 1 - 4-се класс укытыуылары өсөн кулланма. – Өфө: Китап, 2012

Укыусылар өсөн тел буйынса укыу-укытыу методик комплекты:

Толombaев Х.А., Дәүләтшина М.С. Башкорт теле: Укытыу рус телендә алып барылған мәктәптәрзең 3-сө класы укыусылары өсөн дәреслек. - Өфө: Китап, 2012.

Программа үзенсәлектәренең характеристикаһы:

Эш программаһы Башкортостан Республикаһы Мәғариф министрлығы тарафынан расланған “Башкорт теленән программа” (Укытыу рус телендә алып барылған мәктәптәрзең I-XI кластары өсөн) нигезендә төзөлдө. Төзөүселәре Толombaев Х.А., Дәүләтшина М.С., Ғәбитова З.М., Усманова М.Г. - Өфө 2012

Был эш программаһында федераль һәм республика закондары талаптары тормошка ашырыла «Рәсәй Федерацияһы халыктары телдәре тураһында» Законы, Рәсәй Федерацияһының «Мәғариф тураһында» Законы, «Башкортостан Республикаһы халыктары телдәре тураһында» Законы, Башкортостан Республикаһының «Мәғариф тураһында» Законы.

Программаның йөкмәткеһе 3 йүнәлештә төзөлгән

Программа башкорт телен өс йүнәлештә – телмәр эшмәкәрлеген формалаштырыу, телден системаһын (фонетика, лексика, орфография, орфоэпия, грамматика, пунктуация) өйрәнеү, бәйләнешле текст менән эшләргә өйрәтеүҙе күз уңында тоталар. Шулай ук унда милли тәрбиә тураһында ла мәсьәлә күтәрелә.

- балаларҙы һөйләшергә өйрәтеү үзәк бурыс.
- тел менән әҙәби материалдары бергә кушып өйрәнелә (интеграция).
- лингвистик һәм әҙәби күренештәр, укыу материалы нигезендә, практик кулланыу максатынан сығып өйрәнелә (коммуникатив йүнәлеш).

Укытыу рус телендә барған мәктәптәрзең өсөнсө класс укыусылары алдына түбәндәге бурыстар һәм максаттар куйыла:

- бәләкәй кластарҙа үзләштерелгән диалогик, монологик телмәр күнекмәләрен камиллаштырыу;
- һорау биреү, һорауҙарға үз һүзҙәре менән яуап биреү;
- һүзлек һүзҙәрен үзләштереү, һүз байлығын арттырыу;

- текст менән эшләү күнекмәләрен үстөрөү;
- программаға ярашлы грамматик материалды үزلәштерөү;
- тыуған төйәк, кешенең һәйбәт сифаттары ха кында әсәрзәр укыу, башкорт филармония концерттарын карау
- Башкорт телендә башкорт менталитеты сағылышын күрһәтеү.
- Башкорт теле- балаларзы башкорт донъяһына алып инеү, уларзың тарихи асылына кайтарыу аскысы.
- Башкорт телен туған теленә таянып өйрәнөү.
- Башкорт телен тик телмәр һәм аралашыу, фәкәт практик максаттарзан сығып өйрәнөү.
- Башкорт теленә карата һөйөү,аңлы караш тәрбиәләү,туған телдең эстетик киммәттәрен үزلәштерөү.
- Көндәлек тормошта аралашыу сараһы буларак өйрәнөү.

Йылына 70 сәғәт, азнаһына 2 сәғәт бирелә.

Диктанттарзы баһалау

Укытыусы башта тексты укып сыға. Өйрәнелмәгән орфограммалы һүзәр алдан ук тактала язылған булырға тейеш. Укытыусы сыныфтың әзерлегенә карап, әйтеп яззырыу темпын үзе билдәләй.

Тексты орфоэпия, әзәби тел нормаларына ярашлы укыу талап ителә. Укытыусыға ярзам итеү максатында йыйынтык авторзары текстар азағында грамматик эш төрзәре тәкдим ителәр.

Диктант язылып бөткәс, укыусыларға тексты укып һәм тикшереп сығыу рөхсәт ителә. Ләкин диктантты баштан ук уйлап, аңлап, иғтибарлы язырға өйрәтергә һәм һуңғы тикшертеү менән мауыкмаска кәрәк. Укытыусы тексты икенсе тапкыр тулы килеш укып сыжкас та, грамматик эш тәкдим ителергә тейеш.

Контроль диктантты тикшергәндә, түбәндәге хаталар төзәтелә, ләкин баһалағанда исәпкә алынмай:

- 1) мәктәп программаһына индерелмәгән кағизгә язылыштар;
- 2) әле үтелмәгән кағизгә яһалған хаталар;
- 3) автор куйған катмарлы пунктуацияға хаталар;
- 4) механик рәүештә бер хәреф урынына икенсәһен языу (мәсәлән: *ата* урынына *аша*).

Диктантка билдә куйғанда шулай ук хаталарзың характерына иғтибар итергә кәрәк. Хаталарзы исәпләгәндә тупас булмағандары, йәғни грамоталылыкты билдәләү өсөн әһәмиәте юктары, айырым билдәләнә. Бындай хаталарзың икәһе берәүгә исәпләнә.

Түбәндәге хаталар тупас булмаған хаталарға инә:

- 1) кағизәләрзең искәрмәләренә караған хаталар;
- 2) бәйләү юлы менән яһалған кушма яңғызлык атамаларза зур хәрефтең язылышына хаталар;
- 3) бер тыныш билдәһе урынына икенсәһен куйыу;
- 4) үزلәштерелгән һүзәрзең ялғаузары язылышына хаталар.

Диктант бер генә билдә менән баһалана.

«5» билдәһе — тупас булмаған 1 орфографик, 2 пунктуацион хата булған эшкә,

«4» билдәһе 4 орфографик, 3 пунктуацион йә 1 орфографик, 6 пунктуацион, йә орфографик хатаһыз, 7 пунктуацион хатаһы булған диктантка куйыла. Әгәр хаталар араһында бер типтағылар булһа, 5 орфографик хаталы эшкә лә «4» билдәһе куйырға мөмкин.

«3» билдәһе 6 орфографик, 6 пунктуацион йә 3 орфографик, 9 пунктуацион, йә 12 пунктуацион хаталы эшкә куйыла. Әгәр эштә өс бер типтағы хата ебәрелһә, 8 орфографик, 8 пунктуацион хаталы эшкә лә «3» билдәһе куйырға мөмкин.

«2» билдәһе 9 орфографик, 9 пунктуацион йә 8 орфографик, 10 пунктуацион хатаһы булған диктантка куйыла. Хаталар һаны 15 орфографик хатанан да артып китһә, «1» билдәһе куйыу укытыусы карамағында.

Әгәр контроль диктанттан һуң өстәмә грамматик, орфографик, лексик эштәр тәкдим ителһә, уларзың һәр береһе айырым баһалана.

Грамматик биремдәрҙе баһалағанда түбәндәгеләрҙе иҫәпкә алыу тәкдим ителә:

«5» билдәһе бөтә эште лә теүәл йә бер хата булғанда,

«4» билдәһе эштең яртыһынан күберәге дөрөс эшләнгәндә,

«3» билдәһе яртыһынан әзерәге дөрөс эшләнгәндә

«2» билдәһе бер эш тә эшләнмәгәндә куйыла.

Укыу предметын үзләштереүҙең шәхсән, метапредмет, предмет, һөҙөмтәләре

Класта һәм өйҙә башкарыла торған язма эштәр өйрәтеү һәм тикшереү характерында була.

Уларға түбәндәгеләр инә:

- башкорт теленән төрлө типтағы күнегеүҙәр;
- тәржемә эштәре (башкорт теленән рус теленә һәм киреһенсә);
- дәреслектәрҙең әҙәби тексттарға пландар төзөү;
- һорауҙарға язма яуаптар һәм иншалар;
- тел һәм әҙәби материалдар буйынса аналитик һәм дөйөмләштереү тибындағы схемалар, проекттар төзөү.

Башкорт теленең ағымдағы, сирек йәки йыл азағында, шулай ук укыу йылы башында инеү диктанты, зур темаларҙан һуң йомғаҡлау контроль эштәре үткәрелә. Ағымдағы контроль эштәр программаның өйрәнелгән материалын үзләштереүҙе тикшереү максатында уҙғарыла. Уларзың төрө һәм үткәреү йышлығы өйрәнелә торған материалдың катмарлылығынан, укыусыларзың белем кимәленән сығып билдәләнә. Ағымдағы контроль эштәр өсөн укытыусы йә тотош дәресте, йә уның бер өлөшөн генә файҙалана ала.

Укыу йылы башында инеү диктанты, сирек һәм йыл азағында йомғаҡлау контроль эштәре мәктәп администрацияһы менән берлектә төзөлгән график буйынса үткәрелә. Контроль эштәрҙе сиректең беренсе көнөндә һәм дүшәмбелә үткәреү тәкдим ителмәй.

Программа материалының үзләштереү кимәле укыусыларзың дәрестәрҙә телдән биргән яуаптарына һәм язма эштәренә карап баһалана.

1. Аслаев Т. Х., Атнағолова С.В. Телмәр үстөрөү буйынса сюжетлы картиналар.-Өфө:Китап, 1996.
2. Башкорт теле таблицаларза, схемаларза һәм кағизэләрзә. Әүбәкирова З.Ф.– Өфө, 2006.
3. Башкорт әзәбиәте буйынса аудио-видеоәсбап.- Өфө: Башкортостан Республикаһының Мәғариф министрлығы. 2005.
4. Башкорт теле грамматикаһы таблицаларза. Фонетика. Морфология. - Башкортостандың бәләкәй даһийы. Өфө : «Эдвис» укытыу – методика үзәге, 2008.
5. Башкортса – русса мәкәлдәр һәм әйтемдәр һүзлегә. – Өфө: Китап, 1994.
6. Ғәбитова З. М., Усманова М. Ғ.- Укытыу урыс телендә алып барылған мәктәптәрзең 6 сыныфы өсөн «Башкорт теле» дәреслегенә методик күрһәтмәләр.- Өфө: Китап, 2003.
7. Әхтәмов М.Х.- Башкорт теленәң антонимдар һүзлегә.-Өфө: Китап,1987.
8. Әхтәмов М.Х.- Омонимдар һүзлегә.-Өфө: Китап, 2006.
9. Журналдар: «Башкортостан укытыусыһы», «Акбузат», «Аманат».
10. М.И. Баһауәтдинова, Г.Н. Йәғәфәрова- Башкорт телен һәм әзәбиәтен заманса укытыу.-Өфө: Китап, 2009.
11. Толомбаев Х.А., Дәүләтшина М.С. Башкорт теле: Укытыу рус телендә алып барылған мәктәптәрзең 6-сы класы укыусылары өсөн дәреслек. – Өфө : Китап, 2010.
12. Толомбаев Х.А., Дәүләтшина М. С., Сиразетдинов З. Ә. Башкортса өйрәнәйек. Урыс мәктәптәрненең 1-4 – се сыныфтары өсөн башкорт теленән электрон дәреслек. – Өфө: Мәғариф министрлығы, 2003.
13. Усманова М. Ғ. Башкорт теле грамматикаһы таблицаларза һәм схемаларза.
14. Усманова М. Ғ., Ғәбитова З.М.- Башкорт теленән диктант һәм изложениелар йыйынтығы: Рус мәктәптәрненең 5-11-се клас укытыусылары өсөн кулланма.- Өфө: Китап, 2009.

Укытыу предметының төп йөкмәткеһе

Тема	Сәғәт	Йөкмәткеһе
Танышыу	5 дәрәс	Исәнләшеү. Танышыу диалогы. Һин кайзан? Һинә нисә йәш? Һинәң туғандарың бармы? (Сәнгәтлә һөйләшеү.) Башкорт теленәң үзенсәлеклә өндәрә һәм хәрәфтәрә. Хат языу.
Мәктәптә.	5 дәрәс	Укыу эшмәкәрлегә, укыу әсбаптары, уларзы бөхтә тотуу. Көн режимы,тазалык, йыйнаклык. Класта дуслык, берзәмлек, иман тураһында һөйләшеүзәр,әсәрзәр укыу. Башкорт телендә өндәрзең, хәрәфтәрзең дәрәс әйтәләшә һәм язылышы. <i>Ярай, ярамай, мөмкин</i> һүззәрненең кулланышын активлаштырыу.
Һөнәрзәр.	5 дәрәс	Һөнәр атамалары, таныш һәм якын кешеләрзең шөгөл-һөнәрзәрә, уларзың якшы сифаттары тураһында һөйләшеүзәр, текстар укыу. Туғанлык мөнәсәбәттәрә.Укыу күнекмәләрен үстөрөү. Башкорт телендә теләк мәғәнәһенәң биреләшә, ул формаларзы практик үзләштерәү. <i>Булып эшләй</i> һүзбәйләнәшен кулланыу.

Йыл мизгелдәре.	11 дәрес	Башкортостанда, үзөбөз йәшәгән төйәктә көз, кыш, яз, йәй мизгелдәре, уларзың билдәләре. Тәбиғәттең төрлө күренештәре. Мизгелдәргә ярашлы балаларзың эштәре, уйындары тураһында һөйләшеүҙәр, әсәрҙәр уҡыу, мәкәлдәр, һынамыштар менән танышыу. Көн торошона бәйлә һүҙҙәрҙе дөрөс кулланыу, телмәр күнекмәләрен үстөрөү, һөйләм төрҙәре. Тасуирлау элементтары.
Кейемдәр.	7 дәрес	Кейем исемдәрен үзләштерөү, элек өйрәнгәндәрҙе иҫкә төшөрөү. Кейемде һаҡлап, кәҙерләп тотоу, һәр берһеһен үз урынына куйыу. Кейем һәм шәхси гигиена. Кейем һәм матурлыҡ, тыйнаҡлыҡ тураһында һөйләшеүҙәр, текстар уҡыу. Шиғырҙар ятлау. Башкорт телендәге йөкмәтөү йүнәлешен, шарт һөйкәлешен практик үзләштерөү. Был формаларҙы телмәрҙә кулланыу. Матур теләктәр әйтергә өйрәтөү.
Ғаилә.	8 дәрес	Ғаилә ағзалары, уларзың үҙеңә туғанлыҡ мөнәсәбәттәре. Был атамаларҙы үзләштерөү. Темаға бәйләнешле яҡындарзың эш-шөгөлдәре, уй-хыялдары, киләсәккә пландары. Ғаилә шәжәрәһе, уның әһәмиәте хақында һөйләшеүҙәр, текстар уҡыу. Башкорт телендә бойорок һәм шарт һөйкәлеше. Уларзың формаларын телмәрҙә кулланыу. Языу һәм һөйләү күнекмәләрен камиллаштырыу.
Туған көн .	5 дәрес	Балаларзың туған көн байрамы, уға әҙерлек мәшәкәттәре. Туған көн байрамын үткәрөү әһәмиәте. Кунактар саҡырыу, уларға хөрмәт күрһәтөү, мәжлестә үҙеңдә тотоу тураһында һөйләшеүҙәр, текстар уҡыу, шиғырҙар ятлау. Итәғәтлелек нормаларын үзләштерөү. Башкорт телендәге бойорок, теләк һөйкәлеше формаларын практик үзләштерөү. Әҙәплелек нормаларын белдерөүсә һүҙҙәр һәм һөйләмдәр. Саҡырыу қағызы, котлау.
Тәбиғәт .	7 дәрес	Кеше һәм тәбиғәт. Башкортостан тәбиғәте. Безҙә йәшәгән кейектәр, үкемлектәр, бөжәктәр. Кешенең уларға мөнәсәбәте. Тәбиғәткә һаҡсыллыҡ тураһында һөйләшеүҙәр. Башкорт телендә синоним һүҙҙәрҙе сағыштырыу, кылымдарзың заман формаларын, каршы куйыу теркәүестәрән практик үзләштерөү. Телмәр күнекмәләрен камиллаштырыу.
Башкортостан.	5 дәрес	Башкортостан, уның дәүләт символдары, уларзың мәғәнәһе. Башкорт иле, уның халыҡы, тарихы, ер-һыуы. Башкортостандың данлы урындары. Исем, яңғызлыҡ һәм уртаҡлыҡ исемдәрҙе практик үзләштерөү, телмәрҙә кулланыу.
Сәйәхәт.	5 дәрес	Сәйәхәт, уның кешегә файҙаһы, әһәмиәте, сәйәхәт урындары, йүнәлештәре, спорт һәм сыныҡтыу тураһында һөйләшеүҙәр, текстар уҡыу. Килеш ялғауһары, кире қағыу формаларын менән бәйләүсән телмәрҙә кулланыу.
Кабатлау.	9 дәрес	Уҡыу йылы буйынса өйрәнелгәндәрҙе кабатлау, белгәндәрҙе кабатлау, белгәндәрҙе тәрәнәйтөү, һүҙлектә байытыу. Телмәр күнекмәләрен камиллаштырыу.

Тематик планлаштыруу.

№	тема	Укыусыларзың эшмәкәрлек төрзәре	План	факт	искәрмә
1.	Танышыу.	Шәхсән: әхләки – этик нормаларзы һаклау Регулятив: укыу мәсьәләһен кабул итеү, бирелгән ситуацияға диалогтар төзөү. Танып белеү: тема буйынса бәләкәй текстар төзөү. Коммуникатив: һүзлектәр менән эш итеү	4.09.		
2.	Исәнләшеү. Һин кайза йәшәйһең?	Шәхсән: әхләки – этик нормаларзы һаклау Регулятив: укыу мәсьәләһен кабул итеү, Танып белеү: тема буйынса бәләкәй текстар төзөү. Коммуникатив: һүзлектәр менән эш итеү	8.09.		
3.	Хәлдәрең нисек? Кайзан? Сығанак килеш ялғауы.	Шәхсән: әхләки – этик нормаларзы һаклау Регулятив: укыу мәсьәләһен кабул итеү, бирелгән ситуацияға диалогтар төзөү. Танып белеү: тема буйынса бәләкәй текстар төзөү. Коммуникатив: һүзлектәр менән эш итеү	11.09		
4.	Контроль күсереп языу «Октябрь»		15.09		
5.	Хаталар өстөндә эш.Кире кағыу. Күплек ялғаулары.	Шәхсән: әхләки – этик нормаларзы һаклау Регулятив: укыу мәсьәләһен кабул итеү, бирелгән ситуацияға диалогтар төзөү. Танып белеү: тема буйынса бәләкәй текстар төзөү. Коммуникатив: һүзлектәр менән эш итеү һөйләмдәр төзөү.	18.09		
6.	Мәктәптә.Мөнәсәбәт һүззәр.	Шәхсән: әхләки – этик нормаларзы һаклау Регулятив: укыу мәсьәләһен кабул итеү, бирелгән ситуацияға диалогтар төзөү. Танып белеү: тема буйынса бәләкәй текстар төзөү. Коммуникатив: һүзлектәр менән эш итеү	22.09		
7.	С.Әлибай.Өсөнсөләр.Һөйләмдә һүззәр тәртибе.	Шәхсән: әхләки – этик нормаларзы һаклау Регулятив: укыу мәсьәләһен кабул итеү, бирелгән ситуацияға диалогтар төзөү.	25.09		

		Танып белеү: тема буйынса бәләкәй текстар төзөү. Коммуникатив: Һүзлектәр менән эш итеү			
8.	Шатлыкты белдереү. Ялкау Зилә.	Шәхсән: әхлаки – этик нормаларзы һаклау Регулятив: укыу мәсьәләһен кабул итеү, бирелгән ситуацияға диалогтар төзөү. Танып белеү: тема буйынса бәләкәй текстар төзөү. Коммуникатив: Һүзлектәр менән эш итеү	29.09		
9.	Укыузар башланды.Юклык форма.Һүзлек диктанты.	Шәхсән: әхлаки – этик нормаларзы һаклау Регулятив: укыу мәсьәләһен кабул итеү, бирелгән ситуацияға диалогтар төзөү. Танып белеү: тема буйынса бәләкәй текстар төзөү. Коммуникатив: Һүзлектәр менән эш итеү	2.10		
10.	Хаталар өстөндә эш. Үскәс,кем булаһың?.Башкорт телендә теләк мәғәнәләренәң бирелешә.	Шәхсән: әхлаки – этик нормаларзы һаклау Регулятив: укыу мәсьәләһен кабул итеү, бирелгән ситуацияға диалогтар төзөү. Танып белеү: тема буйынса бәләкәй текстар төзөү. Коммуникатив: Һүзлектәр менән эш итеү	6.10		
11.	Һәр һөнәр зә файзалы.Булып эшлэй һүзбәйләнешен кулланыу.	Шәхсән: әхлаки – этик нормаларзы һаклау Регулятив: укыу мәсьәләһен кабул итеү, бирелгән ситуацияға диалогтар төзөү. Танып белеү: тема буйынса бәләкәй текстар төзөү. Коммуникатив: Һүзлектәр менән эш итеү	9.10		
12.	Кем? Нимә?һораузары.Ялғаузарзың язылышы.		13.10		
13.	Һинәң төп эшенәң нимә?.Ялғаузарзың язылышы.	Шәхсән: әхлаки – этик нормаларзы һаклау Регулятив: укыу мәсьәләһен кабул итеү, бирелгән ситуацияға диалогтар төзөү. Танып белеү: тема буйынса бәләкәй текстар төзөү. Коммуникатив: Һүзлектәр менән эш итеү	16.10		
14.	Күнегеүзәр эшләү.	Шәхсән: әхлаки – этик нормаларзы һаклау Регулятив: укыу мәсьәләһен кабул итеү, бирелгән ситуацияға диалогтар	20.10		Уйын техноло

		төзөү. Танып белеү: тема буйынса бэләкәй текстар төзөү. Коммуникатив: Һүзлектәр менән эш итеү			гияһы
15.	Көз етте.Һөйләм төрҙәре.	Шәхсән: әхләки – этик нормаларҙы һаклау Регулятив: укыу мәсьәләһен кабул итеү, бирелгән ситуацияға диалогтар төзөү. Танып белеү: тема буйынса бэләкәй текстар төзөү. Коммуникатив: Һүзлектәр менән эш итеү	23.10		
16.	Был ниндәй мизгел?Сифаттарҙы ң барлык һәм юклык формаһы.	Шәхсән: әхләки – этик нормаларҙы һаклау Регулятив: укыу мәсьәләһен кабул итеү, бирелгән ситуацияға диалогтар төзөү. Танып белеү: тема буйынса бэләкәй текстар төзөү. Коммуникатив: Һүзлектәр менән эш итеү	27.10		
17	Контроль диктант «Урманда»		30.10		Диктант тар йыйынт ығы
18.	Хаталар өстөндә эш. Йомарт алмағас.Килеш ялғауҙары.	Шәхсән: әхләки – этик нормаларҙы һаклау Регулятив: укыу мәсьәләһен кабул итеү, бирелгән ситуацияға диалогтар төзөү. Танып белеү: тема буйынса бэләкәй текстар төзөү. Коммуникатив: Һүзлектәр менән эш итеү	6.11		
19.	Көззөң дә үз матурлығы була Һөйләм төрҙәре.	Шәхсән: әхләки – этик нормаларҙы һаклау Регулятив: укыу мәсьәләһен кабул итеү, бирелгән һорауҙарға яуап биреү.. Танып белеү: тема буйынса бэләкәй текстар төзөү. Коммуникатив: Һүзлектәр менән эш итеү	10.11		
20.	Мин кышты яратам.Сифат. Һүзлек диктанты	Шәхсән: әхләки – этик нормаларҙы һаклау Регулятив: укыу мәсьәләһен кабул итеү, бирелгән ситуацияға диалогтар төзөү. Танып белеү: тема буйынса бэләкәй текстар төзөү. Коммуникатив: Һүзлектәр менән эш итеү	13.11		
21.	Безҙә кышлаусы	Шәхсән: әхләки – этик нормаларҙы	17.11		

	коштар. Кылым.	hakлау Регулятив: укыу мәсьәләһен кабул итеү, бирелгән ситуацияға һөйләмдәр төзөү. Танып белеү: тема буйынса бәләкәй текстар төзөү. Коммуникатив: һүзлектәр менән эш итеү			
22.	Ф.Исәнғолов.Чемпи он.Һөйләмдә һүззәр тәртибе.	Шәхсән: әхләки – этик нормаларзы hakлау Регулятив: укыу мәсьәләһен кабул итеү, бирелгән ситуацияға диалогтар төзөү. Танып белеү: тема буйынса бәләкәй текстар төзөү. Коммуникатив: һүзлектәр менән эш итеү	20.11		
23.	Контроль изложение. «Куян.»		24.11		Изложен иелар йыйынты ғы (49- сы бит)
24.	Хаталар өстөндә.Безнең кышкы уйындар.	Шәхсән: әхләки – этик нормаларзы hakлау Регулятив: укыу мәсьәләһен кабул итеү, бирелгән ситуацияға диалогтар төзөү. Танып белеү: тема буйынса бәләкәй текстар төзөү. Коммуникатив: һүзлектәр менән эш итеү	27.11		
25.	Кыш бабай килде.Кылым.	Шәхсән: әхләки – этик нормаларзы hakлау Регулятив: укыу мәсьәләһен кабул итеү, бирелгән ситуацияға диалогтар төзөү. Танып белеү: тема буйынса бәләкәй текстар төзөү. Коммуникатив: һүзлектәр менән эш итеү	4.12		
26.	“Кыш” темаһын кабатлау	Шәхсән: әхләки – этик нормаларзы hakлау Регулятив: укыу мәсьәләһен кабул итеү, бирелгән ситуацияға диалогтар төзөү. Танып белеү: тема буйынса бәләкәй текстар төзөү. Коммуникатив: һүзлектәр менән эш итеү	8.12.		
27.	Кейемдәр магазинында йөрөргә яратам.Исем.	Шәхсән: әхләки – этик нормаларзы hakлау Регулятив: укыу мәсьәләһен кабул итеү, бирелгән ситуацияға диалогтар төзөү. Танып белеү: тема буйынса бәләкәй текстар төзөү.	11.12		

		Комуникатив: Һүзлектәр менән эш итеү			
28.	Кейем (әкиәт).Шарт һөйкәлеше.		15.12		
29.	Ф.Туғызбаева.Мине ке!.	Шәхсән: әхләки – этик нормаларзы һаклау Регулятив: укыу мәсьәләһен кабул итеү, бирелгән ситуацияға диалогтар төзөү. Танып беләү: тема буйынса бәләкәй текстар төзөү. Комуникатив: Һүзлектәр менән эш итеү	18.12		
30.	В.Исхаков.Бер һүз. Кылым.	Шәхсән: әхләки – этик нормаларзы һаклау Регулятив: укыу мәсьәләһен кабул итеү, бирелгән ситуацияға диалогтар төзөү. Танып беләү: тема буйынса бәләкәй текстар төзөү. Комуникатив: Һүзлектәр менән эш итеү	22.12		
31.	Ф.Туғызбаева. Яңы күлдәк.	Шәхсән: әхләки – этик нормаларзы һаклау Регулятив: укыу мәсьәләһен кабул итеү, бирелгән ситуацияға диалогтар төзөү. Танып беләү: тема буйынса бәләкәй текстар төзөү. Комуникатив: Һүзлектәр менән эш итеү	25.12		
32.	Контроль диктант «Кыш уртаһы»	Шәхсән: әхләки – этик нормаларзы һаклау Регулятив: укыу мәсьәләһен кабул итеү, бирелгән ситуацияға диалогтар төзөү. Танып беләү: тема буйынса бәләкәй текстар төзөү. Комуникатив: Һүзлектәр менән эш итеү	29.12		
33	Хаталар өстөндә эш.Минең ғаиләм.Шәжәрәм.		15.01		
34.	Н.Носов.Тере эшләпә.	Шәхсән: әхләки – этик нормаларзы һаклау Регулятив: укыу мәсьәләһен кабул итеү, бирелгән ситуацияға диалогтар төзөү. Танып беләү: тема буйынса бәләкәй текстар төзөү. Комуникатив: Һүзлектәр менән эш итеү	19.01		
35.	Ә.Ихсан. Әсә рәхмәте. Һүзлек диктанты	Шәхсән: әхләки – этик нормаларзы һаклау Регулятив: укыу мәсьәләһен кабул итеү, бирелгән ситуацияға диалогтар	22.01		

		төзөү. Танып белеү: тема буйынса бэләкәй текстар төзөү. Коммуникатив: Һүзлектәр менән эш итеү			
36.	Хаталар өстөндә эш Өлөсәйем.Теләк һәм шарт һөйкәлеше.		26.01		
37.	Куян балаһы. Әкиәт.	Шәхсән: әхләки – этик нормаларзы һаклау Регулятив: укыу мәсьәләһен кабул итеү, бирелгән ситуацияға диалогтар төзөү. Танып белеү: тема буйынса бэләкәй текстар төзөү. Коммуникатив: Һүзлектәр менән эш итеү	29.01		
38.	Өйзәге эштәрәм.	Шәхсән: әхләки – этик нормаларзы һаклау Регулятив: укыу мәсьәләһен кабул итеү, бирелгән ситуацияға диалогтар төзөү. Танып белеү: тема буйынса бэләкәй текстар төзөү. Коммуникатив: Һүзлектәр менән эш итеү	2.02		
39.	Контроль инша. Минең ғаиләм.		5.02		
40.	Хаталар өстөндә эш. Байрам менән эсәй!	Шәхсән: әхләки – этик нормаларзы һаклау Регулятив: укыу мәсьәләһен кабул итеү, бирелгән ситуацияға диалогтар төзөү. Танып белеү: тема буйынса бэләкәй текстар төзөү. Коммуникатив: Һүзлектәр менән эш итеү	9.02		
41.	Тыуған көн. Котлау һүззәре.	Шәхсән: әхләки – этик нормаларзы һаклау Регулятив: укыу мәсьәләһен кабул итеү, бирелгән ситуацияға диалогтар төзөү. Танып белеү: тема буйынса бэләкәй текстар төзөү. Коммуникатив: Һүзлектәр менән эш итеү	12.02		
42.	Миңә нимә эшләргә?	Шәхсән: әхләки – этик нормаларзы һаклау Регулятив: укыу мәсьәләһен кабул итеү, бирелгән ситуацияға диалогтар төзөү. Танып белеү: тема буйынса бэләкәй текстар төзөү. Коммуникатив: Һүзлектәр менән эш итеү	16.02		
43.	Ф.Гөбәйзүллина.	Шәхсән: әхләки – этик нормаларзы	19.02		

	Беззең дуҫ.	һаклау Регулятив: укыу мәсьәләһен кабул итеү, бирелгән ситуацияға диалогтар төзөү. Танып белеү: тема буйынса бәләкәй текстар төзөү. Коммуникатив: һүзлектәр менән эш итеү			
44.	Аңлатмалы диктант. «Кыш көнөндә»Кышкы уйындар		26.02		
45.	Хаталар өстөндә эш. Башкортостан тәбиғәте.	Шәхсән: әхләки – этик нормаларҙы һаклау Регулятив: укыу мәсьәләһен кабул итеү, бирелгән ситуацияға диалогтар төзөү. Танып белеү: тема буйынса бәләкәй текстар төзөү. Коммуникатив: һүзлектәр менән эш итеү	1.03		
46.	Әкиәт. Эш табылды.	Шәхсән: әхләки – этик нормаларҙы һаклау Регулятив: укыу мәсьәләһен кабул итеү, Танып белеү: тема буйынса бәләкәй текстар төзөү. Коммуникатив: һүзлектәр менән эш итеү	4.03		
47.	Ф. Туғызбаева. Бер генә һүз. Ә теркәүесе.	Шәхсән: әхләки – этик нормаларҙы һаклау Регулятив: укыу мәсьәләһен кабул итеү, бирелгән ситуацияға диалогтар төзөү. Танып белеү: тема буйынса бәләкәй текстар төзөү. Коммуникатив: һүзлектәр менән эш итеү	11.03		
48.	Әкиәт. Куян.	Шәхсән: әхләки – этик нормаларҙы һаклау Регулятив: укыу мәсьәләһен кабул итеү, бирелгән ситуацияға диалогтар төзөү. Танып белеү: тема буйынса бәләкәй текстар төзөү. Коммуникатив: һүзлектәр менән эш итеү	15.03		
49.	И. Тимерханов. Ике куян балаһы.	Шәхсән: әхләки – этик нормаларҙы һаклау Регулятив: укыу мәсьәләһен кабул итеү, бирелгән ситуацияға диалогтар төзөү. Танып белеү: тема буйынса бәләкәй текстар төзөү. Коммуникатив: һүзлектәр менән эш итеү	18.03		

50.	Бөжәктәр. Һүзлек диктанты	Шәхсән: әхләки – этик нормаларзы һаклау Регулятив: укыу мәсьәләһен кабул итеү, бирелгән ситуацияға диалогтар төзөү. Танып беләү: тема буйынса бәләкәй текстар төзөү. Коммуникатив: Һүзлектәр менән эш итеү	22.03		
51.	Хаталар өстөндә эш.Дарыу үлөндөрө.		5.04		
52.	Контроль күсереп язуу. «Ирәмәл»	Шәхсән: әхләки – этик нормаларзы һаклау Регулятив: укыу мәсьәләһен кабул итеү, бирелгән ситуацияға диалогтар төзөү. Танып беләү: тема буйынса бәләкәй текстар төзөү. Коммуникатив: Һүзлектәр менән эш итеү	8.04		
53	Хаталар өстөндә эш. Башкортостан. Башкортостан символдары.	Шәхсән: әхләки – этик нормаларзы һаклау Регулятив: укыу мәсьәләһен кабул итеү, бирелгән ситуацияға диалогтар төзөү. Танып беләү: тема буйынса бәләкәй текстар төзөү. Коммуникатив: Һүзлектәр менән эш итеү	12.04		
54.	Өфөнөң иштәлекле урындары.		15.04		
55.	Европа – Азия.	Шәхсән: әхләки – этик нормаларзы һаклау Регулятив: укыу мәсьәләһен кабул итеү, бирелгән ситуацияға диалогтар төзөү. Танып беләү: тема буйынса бәләкәй текстар төзөү. Коммуникатив: Һүзлектәр менән эш итеү	19.04		
56.	Өфө урамында. Сағыштыру ялғаулары.	Шәхсән: әхләки – этик нормаларзы һаклау Регулятив: укыу мәсьәләһен кабул итеү, бирелгән ситуацияға диалогтар төзөү. Танып беләү: тема буйынса бәләкәй текстар төзөү. Коммуникатив: Һүзлектәр менән эш итеү	22.04		
57.	Сәфәргә йөрөгөз — сәләмәт булырһығыз.		26.04		
58.	Ғ. Ибраһимов. Хәйлә. Кире кағыу формалары.	Шәхсән: әхләки – этик нормаларзы һаклау Регулятив: укыу мәсьәләһен кабул итеү, бирелгән ситуацияға диалогтар	29.04		

		төзөү. Танып белеү: тема буйынса бэлэкэй текстар төзөү. Коммуникатив: Һүзлектәр менән эш итеү			
59.	Аңлатмалы диктант. Матур яз килә. Яз.	Шәхсән: әхләки – этик нормаларзы һаклау Регулятив: укыу мәсьәләһен кабул итеү, бирелгән ситуацияға диалогтар төзөү. Танып белеү: тема буйынса бэлэкэй текстар төзөү. Коммуникатив: Һүзлектәр менән эш итеү	3.05		
60.	Хаталар өстөндә эш. Спорт һәм мин.		6.05		
61.	М. Кәрим. Урманда. Сингармон изм законы.	Шәхсән: әхләки – этик нормаларзы һаклау Регулятив: укыу мәсьәләһен кабул итеү, бирелгән ситуацияға диалогтар төзөү. Танып белеү: тема буйынса бэлэкэй текстар төзөү. Коммуникатив: Һүзлектәр менән эш итеү	10.05		
62.	Р. Ниғмәти. Ватан. Йәнле һәм йәнһез исемдәр.	Шәхсән: әхләки – этик нормаларзы һаклау Регулятив: укыу мәсьәләһен кабул итеү, бирелгән ситуацияға диалогтар төзөү. Танып белеү: тема буйынса бэлэкэй текстар төзөү. Коммуникатив: Һүзлектәр менән эш итеү	13.05		
63.	Ф. Исәнғолов. Урманда ни өсөн йылы? Һүзьяһалыш.	Шәхсән: әхләки – этик нормаларзы һаклау Регулятив: укыу мәсьәләһен кабул итеү, бирелгән ситуацияға диалогтар төзөү. Танып белеү: тема буйынса бэлэкэй текстар төзөү. Коммуникатив: Һүзлектәр менән эш итеү	17.05	1	
64.	Ф. Рәхимғолова. Якшы Һүззәр. Исем.	Шәхсән: әхләки – этик нормаларзы һаклау Регулятив: укыу мәсьәләһен кабул итеү, бирелгән ситуацияға диалогтар төзөү. Танып белеү: тема буйынса бэлэкэй текстар төзөү. Коммуникатив: Һүзлектәр менән эш итеү	20.05		
65.	Ж. Кейекбаев. Айыу ниңә койроқһоз? Сифат.	Шәхсән: әхләки – этик нормаларзы һаклау Регулятив: укыу мәсьәләһен кабул итеү, бирелгән ситуацияға диалогтар	24.05		

		төзөү. Танып белеү: тема буйынса бэләкәй текстар төзөү. Коммуникатив: Һүзлектәр менән эш итеү			
66.	А. Игебаев, К. Кинйәбулатова ижадтары. Кылым.	Шәхсән: әхләки – этик нормаларзы һаклау Регулятив: укыу мәсьәләһен кабул итеү, бирелгән ситуацияға диалогтар төзөү. Танып белеү: тема буйынса бэләкәй текстар төзөү. Коммуникатив: Һүзлектәр менән эш итеү	27.05		
67.	Контроль диктант «Йәй кәренештәре»		31.05		
68.	Хаталар өстөндә эш.С. Әлибай. Хәрефтәр тезәм.Һөйләм төрҙәре.Ф. Туғызбаева. Һаумы, йәй!	Шәхсән: әхләки – этик нормаларзы һаклау Регулятив: укыу мәсьәләһен кабул итеү, бирелгән ситуацияға диалогтар төзөү. Танып белеү: тема буйынса бэләкәй текстар төзөү. Коммуникатив: Һүзлектәр менән эш итеү			
69	Үтелгәнде кабатлау.	Шәхсән: әхләки – этик нормаларзы һаклау Регулятив: укыу мәсьәләһен кабул итеү, бирелгән ситуацияға диалогтар төзөү. Танып белеү: тема буйынса бэләкәй текстар төзөү. Коммуникатив: Һүзлектәр менән эш итеү			
70	Акбузат журналына күзәтеү.	Шәхсән: әхләки – этик нормаларзы һаклау Регулятив: укыу мәсьәләһен кабул итеү, бирелгән ситуацияға диалогтар төзөү. Танып белеү: тема буйынса бэләкәй текстар төзөү. Коммуникатив: Һүзлектәр менән эш итеү			

Йыллык тикшерев эштәре

Эш төрҙәре	Сәғәт һаны
Диктант	4
Инша	2
Изложение	2
Контроль күсереп язуу	0

1. Башкирско-русский, русско-башкирский. Учебный словарь. Усманова М.Г., Саяхова Л.Г., Киньягулова З.И.-Уфа, 2012
2. Башкорт теле таблицаларза, схемаларза һәм кағизэлэрзә. Өүбәкирова З.Ф.– Өфө, 2006.
3. Башкорт теленән изложение текстары йыйынтығы. 1- 4 - се класс укытыусылары өсөн кулланма– Өфө : Китап, 2010.
4. Башкортса – русса мәкәлдәр һәм әйтемдәр һүзлеге. – Өфө: Китап, 1994.
5. Ғәбитова З.М. Телмәр үстөрөү дәрестәре. – Өфө: Китап, 2009.
6. Өүбәкирова З.Ф., Өүбәкирова Х.Е., Дилмөхәмәтов М.И. Мин башкортса укыйым – Өфө: Китап, 2010.
7. Журналдар «Башкортостан укытыусыһы», «Акбузат», «Аманат».
8. М. Ғ. Усманова. Башкортса русса – синонимдар һүзлеге. - Өфө : Китап, 2010.
9. Саяхова Л. Г., Ураксин З. Г., Хасанова Д. М. Русско - башкирский иллюстрированный тематический словарь. Уфа: Китап, 2000.
10. Тел төзәткестәр, тизәйткестәр, һанамыштар. Төзөүселәр: Исәнғолова Ә.Ф., Дәүләтколова Г.Ш. – Өфө: Эшлекле династия, 2008.
11. Ураксин З. Ғ., Сиразетдинов З. Ә., Суфьянова Н. Ф. Башкорт теленең аңлатмалы һүзлеге.: Башланғыс сыныф укыусылары өсөн. - Өфө : Китап, 2005.
12. Ял минуттары өсөн күнегеүзәр. Методик кулланма. Төзөүселәр: Исәнғолова Ә.Ф., Дәүләтколова Г.Ш. – Өфө: Эшлекле династия, 2010.

Материаль-техник кулланмалар.

- телевизор;
- компьютер;
- DVD-проигрыватель,